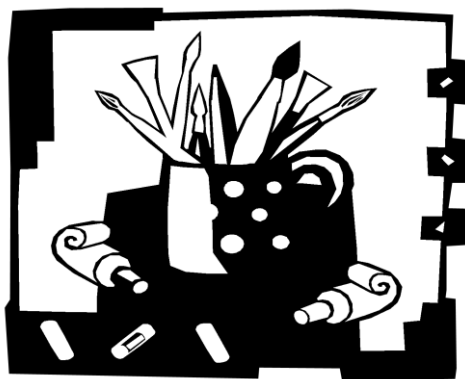

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Дипломне проєктування : методичні рекомендації

спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
перший (бакалаврський) рівень

КИЇВ 2022

ББК 85.10Р30-211

УДК 378.67.016:74/75

Д78

Розробник:

Шевнюк О.Л., проф., доктор педагогічних наук, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

*Затверджено до друку Вченою радою педагогічного факультету
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова,
протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.*

Рецензенти:

Щолокова О.П, завідувач кафедри художньої культури та гри на фортепіано
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

Масол Л.М., кандидат педагогічних наук, зав. лабораторією естетичного
виховання Інституту проблем виховання АПН України

**Д 78 Дипломне проектування. Напрямок підготовки 023 -
Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація:
Методичні рекомендації. К.: НПУ, 2022. 32 с.**

У запропонованих навчально–методичних рекомендаціях відповідно до програми підготовки бакалаврів за напрямом “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” подаються методичні поради та практичні рекомендації щодо вибору теми кваліфікаційного проекту, порядку його затвердження, раціональної побудови структури роботи та оформлення. У додатках наведено зразки титульного листа; завдання на дипломний проект студентів; календарний план виконання проекту; змісту; анотації та зразка сторінок портфоліо у цілому. Зазначено, як правильно зробити посилання на літературні джерела, використані у проекті; подано зразки оформлення таблиць, рисунків, формул та виконання графічної частини дипломного проекту.

Для викладачів вищих педагогічних навчальних закладів, методистів, студентів мистецьких спеціальностей.

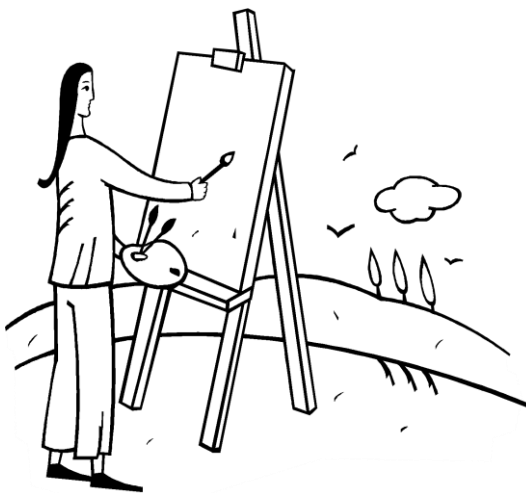
ББК 85.10р30-211

УДК 378.67.016:74/75

© Шевнюк О.Л., 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
Академічна доброчесність і обов'язки осіб щодо підготовки кваліфікаційної роботи	8
Порядок виконання кваліфікаційної роботи	14
Структура портфоліо кваліфікаційної роботи	17
Оформлення кваліфікаційної роботи	20
Оцінювання кваліфікаційної роботи	23
Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи	26
Список використаних джерел	28
Додатки	29

ВСТУП

Виконання кваліфікаційної роботи є заключним етапом підготовки молодого фахівця у ЗВО, перевіркою рівня професійних знань і вмінь, його підготовленості до самостійної творчої праці.

Виконання кваліфікаційної роботи – підсумок творчих досягнень студента, демонстрування вмінь і навичок в освоєнні художнього ремесла для подальшої художньо-педагогічної діяльності.

Студент-випускник повинен показати високу професійну майстерність і творчі можливості. Кваліфікаційна робота, що виконується, містить реальну тему, затверджену радою університету і наказом ректора, на основі завдання на дипломне проектування, складеного та виданого кафедрою образотворчого мистецтва з урахуванням побажань студентів-випускників.

Виконання кваліфікаційної роботи сприяє формуванню у майбутнього фахівця образного мислення, допомагає оволодіти навичками дослідження в царині художньої творчості. В процесі його виконання студенти розширюють коло знань, умінь і навичок, вчаться самостійній творчій діяльності, засвоюють та закріплюють навчальний матеріал, який був набутий на заняттях з фахових дисциплін. Кваліфікаційна робота може бути виконана в одній із технік обраного студентом виду образотворчого мистецтва.

Кваліфікаційна робота виконується на основі глибокого вивчення, аналізу і узагальнення всіх можливих джерел: навчальної літератури з образотворчого мистецтва, монографій художників, скульпторів, графіків, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, музейних експонатів, методичних рекомендацій та досвіду практичної роботи художників-викладачів ЗВО.

Студент повинен дати оцінку вивченому за роки навчання матеріалу, набутим умінням і навичкам, визначити свою точку зору на вибір виду образотворчого мистецтва і його техніки, в якій спроможний найкраще виконати дипломний проект і запропонувати на суд керівника власне бачення вирішення творчої роботи.

На підготовчому етапі студент проводить аналіз та узагальнення наукових джерел, а також використовує власний досвід: уміння і навички,

спостереження і факти, пропонує свою систему бачення творчого вирішення теми художнього твору, ефективності засвоєння певної теми, описує та аналізує в пояснювальній записці проведений творчий пошук. Така робота обов'язково повинна бути проілюстрована власними підготовчими ескізами, репродукціями творів відомих майстрів, що відповідають темі творчого пошуку. Після погодження теми і вибору виду образотворчого мистецтва та техніки виконання з науковим керівником дипломного проекту, наступає відповідальний етап - затвердження художньою радою кафедри.

Потім починається робота над виготовленням ескіза та визначенням розмірів майбутнього твору. На цьому етапі важливою є роль наукового керівника, його власний творчий досвід та вміння застерегти студента-дипломанта від можливих промахів. Ескіз виконується в половинному або повному розмірі. Якщо дипломний проект має колірне рішення, тоді ескіз, обов'язково, теж подається в кольорі. Щоби цей важливий етап був успішно пройдений, ескіз дипломного проекту має пройти затвердження художньою радою кафедри. Ескіз має бути охайно виконаний і, по суті, мати вигляд зменшеної копії майбутнього твору.

Далі починається справді найважливіший етап - виконання самого твору. Тепер цілком і повністю від студента-дипломника залежить його успіх чи поразка при самостійному виконанні твору, який представляється попередньо на передзахисті.

Виконана на належному рівні кваліфікаційна робота – цінний стартовий матеріал для студента, як майбутнього митця і художника-педагога.

Студент повинен в своїй кваліфікаційній роботі показати ерудицію, глибоке знання матеріалу, літератури, мати широке уявлення про сучасний стан мистецтва, показати вміння професійно аналізувати свою роботу, грамотно і коротко її обгрунтувати. Він зобов'язаний сформулювати власні висновки, власне розуміння вирішення поставлених завдань та отриманих в процесі творчості результатів.

Дипломник може мати іншу, ніж викладач, точку зору. Це може бути значно краще в плані справжньої, твердої підготовки фахівця. Якщо майбутній фахівець вміє науково, кваліфіковано і аргументовано відстояти свою точку зору, це говорить про розвинене самостійне мислення. При розробці дипломного комплексу він повинен виявити здатність поєднувати теоретичні знання з вмінням вирішувати практичні питання.

Тому однією з головних якостей при роботі над дипломним проектом є самостійність дипломника. Ця якість під час підготовки до захисту і в майбутньому визначає його як фахівця високої кваліфікації, який би міг мати свою точку зору в самих різних ситуаціях, робити висновки, оцінювати їх і застосовувати на практиці, тільки в цьому випадку випускники будуть фахівцями, здатними працювати практично з науковим обгрунтуванням, яке стає необхідною частиною творчої роботи.

Завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра освітньої програми «Образотворче мистецтво» спеціальності 023 Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація»: розв'язати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів відповідних наук і характеризується певною невизначеністю умов; створити затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого мистецтва в самостійно обраному його виді, жанрі, техніці або їх комплексі.

Обсяг кваліфікаційної роботи визначається згідно рекомендацій «Академічна доброчесність: інформаційний бюллетень, вип.5» <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Integrity-bulletin-05.pdf> з розрахунку 3-5 годин на одну сторінку тексту урахуванням виділених за навчальним планом освітньої програми «Образотворче мистецтво» другого бакалаврського рівня на відповідний освітній компонент 6 кредитів (180 год., 140 год. – творча робота, 40 год. портфоліо) самостійної роботи.

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи формуються такі компетентності та програмні результати:

КОМПЕТЕНТНОСТІ

КК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва у процесі навчання, під час художньої діяльності або організації різномірівневої художньої освіти, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів відповідних наук і характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях предметної галузі та сфері професійної діяльності.

ЗК03. Здатність до письмової та усної комунікації державною й іноземною (-ними) мовами.

ЗК04. Здатність до використання інформаційних технологій.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами та партнерами, органами влади та управління, засобами масової комунікації, зокрема у міжнародному контексті.

ФК13. Розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметного-просторового та візуального середовища, володіти основними класичними та сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

ФК14. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

ФК15. Володіти різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ФК16. Генерувати авторські новаційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

ФК17. Здатність інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

ФК18. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

ФК20. Здатність використовувати професійні знання у практичній педагогічній діяльності.

ФК22. Здатність проводити сучасні мистецтвознавчі та педагогічні дослідження з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

ФК23. Здатність презентувати художні твори, мистецтвознавчі та педагогічні дослідження у вітчизняному і міжнародному контексті.

ФК24. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих загальноосвітніх і спеціалізованих художніх навчальних закладах.

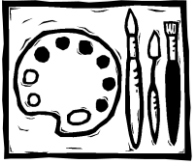
ФК25. Здатність залучати дітей і молодь до художньо-творчої активності, проектувати, організувати, проводити навчальний процес з образотворчого мистецтва в позашкільних інституціях.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- ПР01. Застосовувати комплексний художній підхід до створення цілісного образу
- ПР03. Застосовувати основні правила морфології та синтаксису для розуміння і складання текстів державною та іноземною (-ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
- ПР04. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.
- ПР05. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- ПР06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках і матеріалах.
- ПР07. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого і декоративного мистецтва.
- ПР08. Аналізувати, стилізувати, інтепретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу
- ПР09. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
- ПР10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування).
- ПР11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, педагогічної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним умовам для якісного виконання роботи.
- ПР12. Враховувати психологічні особливості людей у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
- ПР15. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку в комунікативному просторі.
- ПР16. Володіти фаховою термінологією і методикою образотворчого мистецтва.
- ПР17. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого та сучасного візуального мистецтва.
- ПР18. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.
- ПР20. Застосовувати педагогічні теорії, ефективні методи та технології у практичній діяльності з метою оптимізації педагогічної взаємодії з учнями у процесі художнього навчання і виховання.

Дипломне проектування є самостійною роботою студентів. Дипломна робота – це праця і творча, і кваліфікаційна. Для того, щоб зробити її такою, треба уважно прочитати ці методичні вказівки. Мета вказівок – уніфікація відображення проведених теоретичних та експериментальних досліджень відповідно до завдання з кваліфікаційної роботи, правильності оформлення портфолію, доповіді та ілюстрацій для захисту перед комісією підсумкової атестації.

Пам'ятайте: кваліфікаційна робота, виконана із порушенням принципів академічної доброчесності, до захисту не допускається!

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОСІБ ЩОДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Етична поведінка учасників освітнього процесу

Етична поведінка учасників освітнього процесу згідно публікації Ради Європи (<https://bit.ly/3k7nTVz>) передбачає дотримання принципів відданості стандартам доброчесності, чесності, прагнення до істини, прозорості та доступності інформації, поваги до інших, довіри, підзвітності, соціальної справедливості та рівності.

Згідно ст.42, п.1-3 закону України “Про освіту” академічна доброчесність визначається як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Це означає для здобувачів освіти обов'язковість самостійного виконання навчальних завдань, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо), повторне проходження навчального курсу, відрахування із закладу освіти (ст.42, п.5-6 Закону України “Про освіту”). Етичні принципи академічного навчання в університеті реалізуються згідно Положення про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті імені М.Драгоманова <https://npu.edu.ua/universytet/prozoryi-universytet#polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-npu>

Порушенням академічної доброчесності згідно ст.42, п.4 Закону України “Про освіту” вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; формою академічного плагіату є самоплагіат, що полягає у відтворенні без посилання на джерело інформації власних раніше опублікованих текстів;

- фабрикація – фальсифікація результатів досліджень, посилянь, або будь-яких інших даних, що стосуються освітнього процесу;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
- списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Академічним шахрайством є також академічний саботаж – вчинення дослідником таких дій, які дають йому можливість отримати нелегітимну академічну вигоду, чи зменшити таку для інших членів академічної групи чи спільноти (наприклад, шляхом затягування процесу рецензування роботи автора для використання результатів у власних цілях, знищення певних даних відносно інших дослідників-конкурентів); професорська нечесність – зловживання окремими представниками професорсько-викладацького складу своїми службовими обов'язками з метою примусу і тиску на колег чи студентів; несправедливе встановлення авторства робіт, наприклад, дописування керівників до робіт, які вони навіть не читали.

Академічне шахрайство – така поведінка студентів, коли в ході виконання навчальних завдань вони використовують в корисливих цілях недозволені матеріали, інформацію чи інші допоміжні засоби (Pavela, 1978); найпоширенішою формою академічного шахрайства є списування, зокрема за посередництвом шпаргалок, через заглядання у роботу сусіда під час іспиту, колективну співпрацю між студентами заради отримання спільної для всіх вигоди, вчинення дій, направлених на попереднє та незаконне ознайомлення зі змістом екзаменаційних білетів тощо (Klein et al., 2007).

Якщо текст кваліфікаційної роботи написаний студентом повністю самостійно, то він не потребує якихось особливих маркерів дотримання доброчесності. Проте будь-який текст вимагає аналізу важливих для даного дослідження думок попередніх дослідників виявленої проблеми. Отже, закономірно виникає проблема грамотного використання запозичених наукових ідей.

Якщо у тексті використана дослівна цитата з іншого джерела, слід взяти цей текст у «лапки» і проставити посилання на джерело. Якщо пропускаються певні слова із дослівної цитати, це, зазвичай, позначається трьома крапками: <...>. Не цитувати можливо лише загальновідому інформацію, отриману із загальнодоступних джерел та відому великій кількості людей. У текстах, призначених для вузької аудиторії представників певної наукової галузі, можна не наводити посилання на джерела специфічної для цієї галузі інформації, яка має бути добре відома цьому колу осіб, але про яку, як правило, не знає широкий загал

(<http://bit.ly/2Q6r6Yb>). Якщо наведено певний текст дослівно, вказане посилання на джерело, але не взято текст у лапки, то така дія вважається плагіатом, точніше його різновидом — «неналежне цитування». Адже, читаючи текст з посиланням на джерело, але без лапок, читач думає, що автор перефразовав цей текст, коли це не відповідає дійсності.

У випадку, якщо у тексті виникає необхідність викласти важливі для дослідження ідеї того чи іншого автора або висловити власну думку, сформовану на основі певного джерела, тоді використовується перефразування. Перефразування застосовується з двома цілями: для скорочення викладу думки з джерела та для надання текстові з джерела авторського стилю. Навички перефразування вдосконалюють у студентів майстерність академічного письма, сприяють осмисленню важливих для дослідження ідей науковців, формують досвід лаконічного висловлювання.

Перефразування передбачає викладення думки із обов'язковою зміною граматичної структури речення та з посиланням на джерело. В межах перефразованого тексту не можна змінювати зміст думки джерела. Якщо текст перефразовується тільки шляхом заміни окремих слів на синоніми, щоби створити «вигляд» авторського тексту, то такий спосіб перефразування за правилами академічного письма не допускається взагалі. Оскільки, з одного боку, автор не надто далеко йде від запозиченого тексту, щоби це виправдало відсутність лапок на позначення дослівної цитати, з іншого – такий автор не доклав достатніх зусиль, щоби вписати думку з джерела у власний стиль академічного письма (<http://bit.ly/2Q6r6Yb>).

Особливістю перефразування є неочевидність того, в якому місці тексту починається авторська інтерпретація певного джерела, а де завершується, тому рекомендується на позначення початку авторської інтерпретації використовувати конструкції на кшталт: На думку О.Іваненка, <...Ваша інтерпретація думки О.Іваненка...> [посилання на джерело]. Варіантами такої конструкції можуть бути:

- ...як зазначено у дослідженні О.Іваненка [посилання на джерело];
- ...як стверджує О.Іваненко [посилання на джерело];
- ...для нас є прийнятною позиція О.Іваненка [посилання на джерело];
- ...ми не погоджуємося з твердженням О.Іваненка [посилання на джерело];
- ...О.Іваненко [посилання на джерело] стверджує (підкреслює, вважає, зазначає)
- ...ми притримуємося точки зору О.Іваненка [посилання на джерело] тощо.

Кваліфікаційна робота – важливий досвід у формуванні практик академічної доброчесності студентів. Отже, кваліфікаційна робота/портфоліо дипломного проєкту буде перевірятися на антиплагіатній програмі, що порівнює наданий текст із іншими документами, зазвичай, розміщеними в просторі інтернету. Антиплагіатна

програма Unісеск, яка застосовується відповідно укладеним договорам в НПУ імені М.Драгоманова, виявляє текстові збіги в наданому тексті, допомагаючи шукати плагіат. Студентові також рекомендується в процесі написання текстової частини портфоліо кваліфікаційна роботи скористатися безкоштовними антиплагіатними програмами в інтернеті та ж пошуковими інтернет-сервісами типу Google. Для цього слід увести у пошуковий рядок текстовий фрагмент, і пошукова система покаже, в яких документах з інтернету зустрічається цей текст.

Інструментами платформи Google доцільно також користуватися для *пошуків візуальних збігів у художніх творчих роботах*. Для цього слід перейти на сторінці Google у підменю “Зображення”, натиснути у пошуковому рядку значок “фотоапарат” та завантажити файл із зображенням або увести URL-адресу зображення. За результатом можна отримати, в яких зображеннях відслідковуються візуальні збіги.

Аналіз тексту на ознаки можливого академічного плагіату передбачає, що на кожен текстовий збіг, виявлений програмою, обов’язково має дивитися людина (<https://bit.ly/2ERL7ea>). Так, наприклад, текст у галузі права, в якому належним чином цитовано закони, може містити 40% текстових збігів. Для тексту з гуманітарних наук текстовий збіг обсягом 1% тексту, особливо щодо провідних ідей автора, буде вважатися академічним плагіатом. Тому результати пошуку візуальних і текстових збігів аналізуються кафедральною комісією з академічною етикою, яка готує відповідний висновок.

Перевірка кваліфікаційної роботи студента на відсутність плагіату не означає оцінку її якості. Відсутність плагіату — критерій допуску роботи до оцінювання. Оскільки головними завдання написання кваліфікаційних робіт на освітній програмі є формування навичок аналізу різноманітних джерел інформації, порівняння різних публікацій з певної теми, досвіду грамотного оформлення наукових джерел, лаконічного резюмування думок інших авторів, логічного обґрунтування власної думки тощо. Тому найважливішим етапом роботи над кваліфікаційною роботою є зворотній зв’язок від викладача щодо тих навичок, які студент у роботі проявив якнайкраще, тих умінь, які потребують додаткового вдосконалення, і тих важливих кроків, що сприятимуть досягненню поставлених цілей.

2.2. Обов’язки керівників кваліфікаційних робіт

Керівниками кваліфікаційних робіт бакалаврів, зазвичай, призначаються професори, доценти, старші викладачі профілюючих кафедр і найбільш досвідчені професіонали. Керівник кваліфікаційної роботи керує творчістю роботою студентів, підготовлюючи їх до дипломного проектування. Своєчасно і якісно розробляє тематику дипломного проектування з урахуванням творчої роботи студентів, зроблених раніше висновків та рекомендацій комісії підсумкової атестації. Розробляє конкретні і достатньо повні завдання на дипломне проектування, рекомендує необхідну літературу і дає методичні рекомендації. Проводить бесіди із студентами по

узгодженню завдань кваліфікаційної роботи, структури дипломного проекту і етапів роботи над ним. Рекомендує техніки виконання. Подає допомогу студентам в складанні, календарних планів виконання кваліфікаційних робіт. Здійснює безпосереднє і систематичне керівництво розробкою всіх питань дипломного проекту, розвиваючи при цьому у студента навички самостійної роботи, творчі здібності й ініціативу.

Основною формою керівництва кваліфікаційною роботою є індивідуальна консультація. Керівник докладно консультує студента по питанням, які виходять за межі навчальних дисциплін, рекомендує доступну для студента літературу. Питання, які доступно викладені в літературі, керівник рекомендує студенту проробити самостійно. Здійснює систематичну перевірку відповідності ходу роботи студента календарному плану виконання дипломного проекту, розглядає виконану частину роботи, звертає увагу на недостатню оригінальність виконання. Перевіряє частини кваліфікаційної роботи в чорновому (першій редакції) вигляді по мірі їх підготовки з метою недопущення грубих помилок, які можуть привести до невиконання завдання, надлишкове збільшеного обсягу, зниженого творчого рівня проекту. Контролює відповідність змісту і оформленню дипломного проекту завдання, вимогам стандартів і керівним документам по дипломному проектуванню. Всі позначки, які виникають, в ході контролю роботи студента-дипломника, керівник вносить в чорновий варіант дипломного проекту. Підписує кваліфікаційну роботу після досконалої перевірки. Складає відгук з характеристикою роботи студента над дипломним проектом.

2.3. Обов'язки консультантів

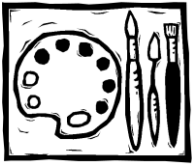
По узгодженню з кафедрою для консультування студентів по окремим творчим проблемам образотворчого проекту завідуючий профільюючої кафедри може запрошувати викладачів із числа досвідчених професіоналів-художників. Узгодження питань, які виносяться консультантами на розгляд в дипломних проектах, зі студентами-дипломниками повинно бути закінчено до початку підсумкової атестації. Консультанти сприяють творчій роботі бакалаврів, надають поради щодо технічних питань виконання творчої частини проекту, організують етапність його виконання, допомагають реалізувати авторські художні ідеї студентів, впливають на оцінку роботи бакалавра над творчою частиною кваліфікаційної роботи.

2.4. Обов'язки бакалавра-дипломника

Студенту представляється право вибору теми кваліфікаційної роботи з урахуванням рекомендацій професорсько-викладацького складу профільюючої кафедри. Якщо студент не проявив необхідної ініціативи по вибору тем в указаний термін, завідувач кафедрою закріплює тему дипломного проекту за студентами на розгляд кафедри, але з урахуванням індивідуальних особливостей та ступеня підготовки бакалавра. Студент-дипломник отримує завдання на дипломне проектування, збирає матеріали, необхідні для дипломного проектування. Протягом першого тижня

дипломного проектування студент складає проект календарного плану виконання кваліфікаційної роботи і представляє його на розгляд і затвердження керівникові дипломного проекту.

Після затвердження кафедрою плану роботи над дипломним проектом студент приступає до його реалізації. В обов'язковому порядку відвідує передбачені розкладом додаткові заняття, загальні консультації, інструктажі, збори, які проводяться по плану кафедри. Всебічно, на високому науковому і творчому рівні вирішує всі питання індивідуального завдання, якісно у відповідний термін виконує етапи роботи, передбачені календарним планом, а також вказівки і рекомендації керівника кваліфікаційної роботи і консультантів. Оформляє творчі матеріали, презентацію, представляє на підпис консультантам, керівникові дипломного проекту, після цього представляє на кафедру для попереднього захисту в робочу комісію і завідувачу кафедри в термін, передбачений календарним планом і планом кафедри, не пізніше ніж за 7-10 днів до початку роботи комісії підсумкової атестації. Кваліфікаційна робота, підписана завідувачем кафедри разом з письмовим відгуком керівника дипломного проекту, представляється рецензенту.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Вибір та затвердження теми.

Успішне виконання і захист кваліфікаційної роботи в значній мірі залежить від правильно обраної теми. Визначаючись з темою, потрібно вибирати таку, яка найбільш цікавить студента, імпонує йому та підходить до того виду образотворчого мистецтва, в техніці якого студент-дипломник зможе реалізувати власний творчий потенціал найбільш успішно. Тільки тоді виконання роботи у відповідній мірі розкриє творчі здібності студента і принесе йому моральне задоволення.

Студенти можуть висувати творчі теми для розробки їх в дипломній роботі, виходячи із своїх творчих інтересів, актуальності, затверджуючи авторську тему рішенням кафедри.

Назва теми узгоджується з науковим керівником кваліфікаційної роботи. При необхідності до неї можуть бути внесені корективи або доповнення з наступним затвердженням на засіданні кафедри.

3.2. Розробка плану кваліфікаційної роботи та узгодження його з керівником.

Планування - важлива складова роботи над кваліфікаційною роботою, де визначаються терміни виконання того чи іншого етапу: виконання ескізу, підготовка необхідних матеріалів для роботи у вибраній техніці, формулювання концепції, і власне виготовлення художнього твору. План дає студенту можливість систематизувати свої творчі задуми, спроектувати мету, чітко побачити цілісну композицію майбутньої роботи, розібратися в її складових частинах.

Важливо, щоб студент ще до першої консультації з керівником самостійно розробив попередній план своєї роботи, аналіз якого дасть можливість керівникові врахувати зацікавленість студента в розробці того чи іншого напрямку теми, підказати необхідні складові, які потрібно буде включити в композицію, вказати, що саме у кваліфікаційній роботі повинно бути пріоритетним.

Остаточне удосконалення і затвердження плану здійснюється після глибокого вивчення творчої проблеми та умов практичного виконання задуму.

Календарний план виконання кваліфікаційної роботи фактично являється графіком контролю за ходом підготовки роботи до захисту. Він дисциплінує студента і складається для того, щоб виконавець міг вірно розподілити та спланувати свій час паралельно з навчальним процесом,

лімітувати термін, відведений на кожен з пунктів підготовки кваліфікаційної роботи.

Календарний план відповідає етапам роботи над дипломом, завершення якого повинно бути здійснено не пізніше як за 10 днів до терміну його захисту.

3.3. Вивчення літератури та аналіз теоретичного матеріалу.

Робота над будь-якою творчою темою починається з підбору, вивчення та аналізу необхідної літератури.

Спочатку треба скласти бібліографічний список літературних джерел, що мають безпосереднє відношення до обраної теми і виявити їх наявність у бібліотеках. Потім на окремих картках або в зошитах скласти бібліографічну картотеку по темі, виділивши головні думки й основні положення, висунуті автором книги або статті, провести їх аналіз. Опрацьовувати літературу слід в хронологічному порядку, починаючи з джерел виданих раніше, до найновіших публікацій.

Уся основна спеціальна література з теми, що досліджується і з якою автор дипломного проекту ознайомився, за необхідності включається у список використаної літератури у презентації творчої роботи.

Теоретичне ознайомлення із заданою темою неможливе без перегляду художніх альбомів, репродукцій та листівок, ознайомлення з музейними експозиціями, художніми виставками, дитячими роботами, виставленими у школах та галереях. Їх короткий опис, свої враження та думки, що виникли в процесі перегляду і аналізу робіт, пов'язаних з темою, також бажано занотувати на окремих картках або аркушах, вказуючи назву роботи, прізвище автора, назву музею чи виставки, номер школи та час, коли експонувались ці роботи. Найцікавіші композиційні рішення, стилістичні знахідки, стилізацію образів можна схематично замалювати на пам'ять, врахувати новаційність технік виконання, або нетрадиційне використання тієї чи іншої техніки образотворчого мистецтва. Нотатки та малюнки необхідно систематизувати по темах. Підібраний та угрупований таким чином матеріал буде цінним джерелом інформації не тільки при написанні дипломного проекту, а в подальшій науковій, педагогічній та творчій діяльності.

3.4. Узгодження першого варіанту з керівником.

Роль наукового керівника в роботі над дипломним проектом дуже важлива. Він надає консультації студенту у виборі теми та літератури до неї, допомагає скласти план дослідження та графік контролю за виконанням роботи, розібратися в її складових та в порядку викладення матеріалу. Переглядаючи варіанти роботи, керівник уточнює технологічні процеси, перевіряє послідовність і логічність роботи над проектом, обґрунтованість та чіткість композиційного і колористичного рішення, достатність та якість ілюстративного матеріалу, дає вказівки, щодо оформлення оригіналу роботи.

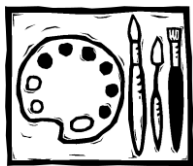
Врахувавши зауваження наукового керівника, автор проєкт вносить необхідні зміни та доповнення і після цього приступає до виконання остаточного варіанту роботи.

3.5. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційних робіт.

Кваліфікаційна робота повинна бути повністю завершена за 10 днів до захисту і здана на перевірку науковому керівникові. Керівник у довільній формі пише відгук на роботу, розкриваючи її позитивні та негативні моменти і дає їй оцінку. Кваліфікаційна робота в частині презентації також подається на програмну технічну антиплагіатну перевірку, результати якої обов'язково оцінюються комісією з академічної етики факультету, яка розглядає результати такої перевірки та надає свій висновок.

На захист кваліфікаційної роботи студент повинен підготувати невелику (3-5 хв.) розповідь про зміст своєї роботи, у якій висвітлює актуальність розглянутої проблеми, її мету, вирішені завдання, художнє значення, ділиться своїми творчими результатами.

Після доповіді автор кваліфікаційної роботи відповідає на ряд запитань членів комісії підсумкової атестації. Потім слово надається керівникові та рецензентам. Враховуючи якість виконаної кваліфікаційної роботи та відгук керівника, комісія підсумкової атестації ставить оцінку.

СТРУКТУРА ПОРТФОЛІО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

В структурованому змісті кваліфікаційної роботи презентують матеріали проектно-творчих розробок, виконаних студентом. Кваліфікаційна робота в частині портфоліо-презентації повинна мати таку структуру:

- титульний аркуш;
- концепція творчої роботи
- джерела натхнення;
- творчий пошук;
- антиплагіатна перевірка;
- фінальна версія творчої роботи;
- супровідні документи.

У перерахованому вище порядку портфоліо кваліфікаційної роботи переплітається під пружину.

4.1. Титульний аркуш портфоліо кваліфікаційної роботи

Титульний аркуш є першим аркушем дипломного проекту. Титульний аркуш портфоліо містить:

- назву навчального закладу;
- найменування кафедри;
- прізвище, ім'я, по батькові студента;
- тему кваліфікації роботи;
- місто і рік (без написання слова «рік» або «р.»).

4.2. Концепція творчої роботи

Концепція твору є його визначальним задумом. Вона є авторським задумом твору, що становить його основу. Концепцією визначається подальша творча робота над художнім твором. Формулювання концепції визначає проект майбутнього твору. Вміння студента сформулювати концепцію відображає рівень його художньої зрілості, завжди є відгуком на гострі проблеми сьогодення.

4.3. Джерела натхнення

Бакалавр зобов'язаний здійснити аналіз художніх аналогів і прототипів своєї творчої роботи, що стали для нього джерелом натхнення. На

цій сторінці студент презентує твори або фотографії, які виступили такими джерелами. Презентування може бути виконане у вигляді колажа-мудборда.

4.4. Творчий пошук

Окремим підрозділом портфоліо є також опис всього ходу авторського творчого процесу, що розкриває таємниці лабораторії художника. У ньому можуть бути висвітлені: етапи роботи над ескізами, виконання самої творчої роботи. Робота має супроводжуватися графічними малюнками, фотографіями об'єктів розробок і аналогів. Процес роботи подається в ескізах, в яких розкривається пошук композиційного рішення майбутнього твору, колористична, стилістична основа тощо. До цієї сторінки додається ілюстрована поетапна структура виконання твору. Наявність послідовної фотофіксації творчого пошуку студента є найкращим підтвердження його авторства щодо художньої роботи.

4.5. Антиплагіатна перевірка

На цій сторінці розміщуються результати пошуку візуальних збігів з використанням інструментів платформи Google, які аналізуються комісією з академічної етики кафедри образотворчого мистецтва.

4.6. Творча робота

Обов'язковою складовою портфоліо кваліфікаційної роботи є якісно виконана цифрова фотографія оригіналу в кольорі у форматі А-4.

4.7. Супровідні документи

Супровідними документами кваліфікаційної роботи є:

- завдання кваліфікаційної роботи;
- подання голові комісії підсумкової атестації щодо захисту кваліфікаційної роботи;
- відгук керівника кваліфікаційної роботи;
- рецензія на кваліфікаційну роботу (внутрішня або зовнішня);
- висновок комісії кафедри з академічної етики.

Вихідним документом на виконання проекту є завдання. Завдання складається керівником кваліфікаційної роботи відповідно до обраної теми, затверджується завідувачем кафедри і видається студенту. Після виконання дипломного проекту завдання разом з іншими текстовими документами переплітаються. У завданні вказуються: перелік питань, що розробляються, перелік графічних матеріалів, календарний план. Підписують завдання керівник дипломного проекту (роботи), консультанти і студент-дипломник. Затверджує завдання завідувач кафедри. Допускається друкувати завдання з двох боків аркуша формату А4. Зразок оформлення завдання наведено в Додатку А.

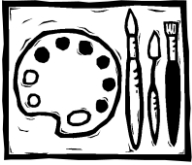
Подання голові комісії підсумкової атестації щодо захисту

кваліфікаційної роботи містить довідку про успішність студента, висновок керівника кваліфікаційної роботи щодо її готовності та відповідний висновок кафедри.

У відгуку керівника кваліфікаційної роботи має бути зазначена актуальність теми, позитивні та негативні якості роботи, її практичне значення.

Рецензія на кваліфікаційну роботу містить висновок про відповідність виконаної роботи дипломній кваліфікації, аналіз переваг і недоліків роботи та загальний висновок про можливість присвоєння випускнику кваліфікації.

Висновок комісії з академічної етики робиться на підставі пошуку візуальних збігів, які аналізуються на предмет рівня самостійності творчої роботи студента.

ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Побудова документа

Робочою мовою кваліфікаційної роботи є українська. Кваліфікаційну роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці, 14-м кеглем шрифтом Times New Roman. Таблиці та ілюстрації можна подавати на аркушах формату А3.

Текстову частину роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Портфоліо оформлюють за вимогами графічного дизайну з використанням зображень і типографіки, об'єднаних єдиним стилем. Художня якість оформлення портфоліо впливає на загальну оцінку кваліфікаційної роботи.

5.2. Нумерація у кваліфікаційній роботі

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок пояснювальної записки. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Такі структурні частини дипломної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

5.3. Оформлення ілюстрацій

Ілюструють кваліфікаційну роботу, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, який допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданним пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис). Підпис під

ілюстрацією звичайно має чотири основних елементи: найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рисунок»; порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами; тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного; експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його.

Ілюстрації, що відтворюють твори мистецтва, оформлюються із зазначення прізвища автора, назви твору та дати його створення. Наприклад, Матісс А. Червона кімната. 1908.

5.4. Оформлення списку використаних джерел

За необхідності використовують список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дипломної роботи), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні кваліфікаційної роботи – в алфавітному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема, потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна одержати із таких стандартів: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40). Зразки оформлення джерел наведено у Додатку Б.

5.5. Оформлення посилань

При написанні кваліфікаційної роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Посилатися слід на останні видання публікацій.

У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело кваліфікаційна робота знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Посилання в тексті на літературні джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, "... у працях [1-7]...".

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід

наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора; пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, що ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці);

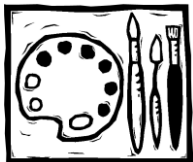
в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли студент (автор роботи), наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглій дужці. Варіантами таких застережень є, наприклад: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розбивка моя. – М.Х.).

Якщо в роботі використовуються цитати чи згадується певний твір, то у кінці наведеної цитати або думки необхідно вказати в дужках номер відповідного літературного джерела із списку, вказавши при потребі сторінку, з якої вона взята. Посилання на літературу в тексті роботи розмішують у квадратних дужках після відповідної цитати, наприклад [12, 387]. Тут "12" – це номер у списку літератури тієї публікації, на яку посилається автор, а через кому подається номер сторінки в цій публікації, на якій розміщено цитований текст.

ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є великою творчою роботою, яку студент виконує під керівництвом викладача як підсумок навчання на освітній програмі. В ході роботи над проектом бакалавр повинен показати і вміло використати всі набуті під час навчання компетентності.

Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється згідно Порядку контролю якості знань студентів НПУ імені М.П.Драгоманова https://npu.edu.ua/images/NMC/Polozhenia/Порядок_контролю_якості_знань_с_тудентів_20.04.21.pdf

Затвердження форескізів до дипломних проектів відбувається на засіданні художньої ради кафедри. Після відповідної корекції форескізів, їх доопрацювання проводиться остаточне затвердження ескізів. Подальше виконання ескізів дипломного проекту може бути відкориговане, скорочений обсяг тематичних аркушів з метою вивільнення часу на виконання в матеріалі.

При оцінюванні кваліфікаційної роботи враховуються використання студентом загальних принципів побудови мистецького твору, гармонійне поєднання художньо-образних можливостей графіки, живопису, скульптури, певного матеріалу з ідеєю та функціональним призначенням твору.

При оцінюванні кваліфікаційних робіт приймається до уваги наступне:

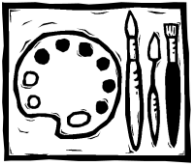
- оригінальність, актуальність і науково-практичне значення теми;
- якість роботи в цілому (її творчий характер, вміння студента полемізувати з різними авторами, які розробляли цю тему, цінність сформульованих практичних рекомендацій тощо);
- якість літературної сторони роботи, оформлення портфоліо;
- якість доповіді студента - вміння чітко формулювати актуальність і мету роботи, коротко і доступно викладати виявлені проблеми і робити правильні висновки, грамотність мови;
- оцінка наукового керівника;
- вміння студента дотримуватися затвердженого регламенту;
- вміння чітко, лаконічно і змістовно відповідати на поставлене запитання по темі кваліфікаційної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ				
	5 балів	4 бали	3 бали	0 балів
Арт-проект 50%	Студент оригінально розкриває зміст завдання на дипломне проектування, грамотно застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта тощо), колірні та фактурні гармонії, різні технології, досягаючи виразності та завершеності художнього образу, демонструючи високу культуру художньо-графічної репрезентації та контроль за технологічними процесами	Студент самостійно розкриває зміст завдання на дипломне проектування, частково застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта тощо), колірні та фактурні гармонії, різні технології, не завжди досягаючи виразності художнього образу; поодинокі моменти порушення культури художньо-графічної репрезентації та контролю за технологічними процесами не впливають на загальне художнє враження	Студент шаблонно розкриває зміст завдання на дипломне проектування, застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта тощо), колірні та фактурні гармонії, різні технології на елементарному рівні з порушенням балансу художніх змісту й форми; численні порушення культури художньо-графічної репрезентації та недостатній контроль за технологічними процесами заважають художньому сприйманню	Студент невиразно розкриває зміст завдання на дипломне проектування, ігнорує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта тощо), колірні та фактурні гармонії, технології різних видів образотворчості, демонструє відсутність культури художньо-графічної репрезентації та контролю за технологічним процесом
Пояснювальна записка 40%	Студент ґрунтовно та критично аналізує предмет дослідження, демонструє мовно-стилістичну грамотність дослідження, користується численними вітчизняними та закордонними джерелами, робить обґрунтовані	Студент спирається в процесі аналізу предмета дослідження на усталені підходи, допускає окремі мовно-стилістичні помилки, користується численними вітчизняними джерелами, частково обґрунтовує висновки,	Студент уникає аналізу предмета дослідження, допускає численні мовно-стилістичні помилки, використовує недостатньо джерел дослідження, робить необґрунтовані висновки, порушує понад дві вимоги оформлення	Студент шаблонно описує предмет дослідження, демонструє мовно-стилістичну безграмотність, використовує джерела дослідження без посилань, не обґрунтовує висновки, ігнорує вимоги оформлення наукового

	висновки, повністю дотримується правил оформлення наукового тексту, розробляє урок/заняття на основі авторських технологій і дидактичних вимог	порушує не більше однієї вимоги оформлення наукового тексту, розробляє урок/заняття з окремими елементами інноваційності	наукового тексту, розробляє урок/заняття стандартно з порушенням ряду дидактичних вимог	тексту, урок/заняття у додатках відсутній або розроблений формально з ігноруванням дидактичних вимог
Процес роботи над проектом 10%	Студент вчасно підготував супроводжувальні документи, успішно пройшов всі стадії затвердження дипломного проекту	Студент вчасно підготував супроводжувальні документи, не пройшов одну стадію затвердження дипломного проекту	Студент вчасно підготував супроводжувальні документи, не пройшов понад одну стадію затвердження дипломного проекту	Студент невчасно або не підготував супроводжувальні документи, не пройшов більшість стадій затвердження дипломного проекту

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D		
60-64	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ **КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Захист кваліфікаційної роботи є формою атестації випускника та фактичної підготовленості його до роботи за фахом відповідно до вимог стандарту вищої освіти та професійного стандарту викладача. Комісії підсумкової атестації перед початком захисту дипломних проектів деканатом факультету подаються такі документи:

- наказ ректора про затвердження складу КПА;
- наказ ректора про затвердження тем кваліфікаційних робіт;
- списки студентів, допущених до захисту дипломних проектів;
- зведена відомість про виконання студентами навчального плану і про отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, практик;
- відгук керівника про кваліфікаційний проект;
- рецензія на дипломний проект спеціаліста відповідної кваліфікації.

Студентом-дипломником на захист подаються:

- портфоліо кваліфікаційної роботи;
- творча робота.

До захисту допускаються завершені та підписані керівником кваліфікаційні роботи.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться прилюдно. Порядок захисту кваліфікаційних робіт:

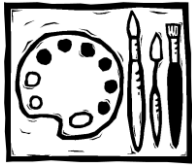
- усна доповідь студента - до 3-5 хв.;
- відповіді студента на запитання;
- відгук керівника роботи;
- відгук рецензента роботи;
- обговорення роботи.

Доповідь студента на захисті кваліфікаційної роботи має містити:

- 1) коротке обґрунтування актуальності проблеми, стан розробки її в законодавстві і науковій літературі, мета дослідження;
- 2) короткий виклад отриманих в ході дослідження результатів, їх обґрунтування, новизну, достовірність;
- 3) практичну і теоретичну значущість результатів творчого пошуку в цілому.

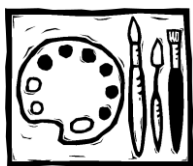
Недоцільно будувати свою доповідь у формі переказування змісту роботи. Головне показати, які завдання вирішено, яким чином і які результати отримано.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні комісії підсумкової атестації. На захист роботи студент готує доповідь, вона може мати довільну форму і за часом не повинна перевищувати 3–5 хв. Після доповіді студенту задають питання члени КПА. Хід захисту фіксується у протоколі. Результати захисту визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Рішенням КПА про оцінку знань студента, виявлених при захисті кваліфікаційної роботи та надання йому диплома про освіту (кваліфікацію) приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали участь у засіданні. За однакової кількості голосів голос голови є вирішальним. У випадках, коли захист дипломного проекту визначається незадовільним, КПА встановлює, чи може студент подати на повторний захист той самий проект з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічне письмо та бібліографія: вебсайт. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
2. Вихрущ В., Козловський Ю. Методологія та методика наукового дослідження. Л., 2020
3. Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2014.№ 8. С. 54–62.
4. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : [навч.-метод. посібн.]. Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.
5. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) Американські Ради. Назва з екрану: вебсайт. URL: <http://www.saiup.org.ua> .
6. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет- ресурсів: вебсайт. URL: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.
7. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace: вебсайт. URL: ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.
8. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : [підручник]. К. : Знання, 2007.
9. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2012. 320 с.
10. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.
11. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень: [навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл.]. К. : КНУТД, 2009. 246 с.
12. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» : вебсайт. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf.
13. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students. 3rd ed. London, New-York: Routledge, 2011. 314 p.
14. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication: вебсайт. URL: publicationethics.org/.
15. Publication Integrity and Ethics: вебсайт. URL: www.integrity-ethics.com/.

ДОДАТКИ

Додаток А
Форма № Н-9.01

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Михайла ДРАГОМАНОВА

Факультет педагогічний
Кафедра образотворчого мистецтва
Освітньо-кваліфікаційний рівень **бакалавр**
Напрямок підготовки **02 Культура і мистецтво**
Спеціальність 023 Образотворче мистецтва, декоративне мистецтво, реставрація

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
професор Шевнюк О.Л.

“___” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) _____

керівник роботи (проекту) _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом від “___” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи (проекту) **1 травня 20__ року**

3. Вихідні дані до роботи (проекту) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Затвердження теми дипломного проекту	вересень 20__ р.	
2.	Збір теоретичного, практичного та творчого матеріалу до дипломного проекту	жовтень-лютий 20__ р.	
3.	Затвердження ескізів дипломного проекту	березень 20__ р.	
4.	Творча робота над дипломним проектом	квітень – жовтень 20__ р.	
5.	Формулювання і затвердження теоретичних висновків дипломного проекту	листопад 20__ р.	
6.	Попередній захист проекту	грудень 20__ р.	

7. Дата видачі завдання _____ вересня 20__ р.

Студент _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи (проекту) _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

Примітки:

1. ФОРМУ ПРИЗНАЧЕНО ДЛЯ ВИДАЧІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТУ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ) І КОНТРОЛЮ ЗА ХОДОМ РОБОТИ З БОКУ КАФЕДРИ І ДИРЕКТОРА ІНСТИТУТУ (ДЕКАНА ФАКУЛЬТЕТУ).

2. РОЗРОБЛЯЄТЬСЯ КЕРІВНИКОМ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ). ВИДАЄТЬСЯ КАФЕДРОЮ.

ФОРМАТ БЛАНКА А4 (210 × 297 мм), 2 СТОРІНКИ

**Приклади оформлення списку літератури
згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання.
Загальні положення
та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укргропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті продовжуючих періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. No 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. No 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, No. 1. P. 259–271.
	Електронні ресурси
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. No 1315. URL:

документи	http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. No 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).
	Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, No 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, No 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. No 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. No 1110. Вища школа. 2017. No 7. С. 106–107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. No а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. No 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. No 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. No 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.